

Fənn: Texniki mexanikanın əsasları

Qrup: Q113, 123, 22, 02a, 02, Q12, 62, 62a, 62b, 163

1. Trapesvari yivin profili yan tərəfləri arasında neçə dərəcə bucaq olan bərabəryanlı trapesiyadır?
  - 90 dərəcə
  - 45 dərəcə
  - 60 dərəcə
  - 38 dərəcə
  - 30 dərəcə
2. Statikanın 1ci aksiomu hansı düsturla ifadə olunur?
  - $P_1+P_2=P_3$
  - $P_1+P_2=1$
  - $P_2-P_1=0$
  - $P_1=-P_2$
  - $P_1-P_2=P_3$
3. Nəzəri mexanika neçə hissəyə ayrıılır?
  - 6
  - 4
  - 2
  - 5
  - 3
4. Hansılar söküləbilməyən birləşmələrə aid edilir?
  - qaynaq, pərçim və yapışqan birləşmələri
  - qaynaq, bolt qayka və pərçim birləşmələri
  - yapışqan, vint və bolt qayka birləşmələri
  - pərçim, yapışqan və vint birləşmələri
  - bolt qayka, vint və sancaq qayka birləşmələri
5. Tozlu, çirkli eləcə də dinamik yük altında işləyən birləşmələrdə hansı profilli yividən istifadə olunur?
  - standart
  - dairəvi
  - qeyri standart
  - metrik
  - kvadrat
6. İşdə etibarlılığı və işləmə müddətinin uzun olması hansı ötürməyə aiddir?
  - sonsuz vint ötürməsi
  - qayış ötürməsi
  - friksion ötürmə
  - dişli çarx ötüməsi
  - bolt qayka
7. Dişli çarx ötürməsində ötürmə ədədi necədir?
  - tədricən azalan
  - dəyişkəndir
  - tədricən artan
  - sabitdir
  - qeyri sabitdir
8. Rezinləşdirilmiş qayışların hansı qalınlıqda hazırlanır?
  - 4,2–18,5 mm
  - 12–20 mm

- 14–25 mm
  - 18–34 mm
  - 2,5–14,4 mm
9. Qayış ötürməsində ötürən ədədi nedir?
- tənzimlənən
  - qeyri sabit
  - sabit
  - tənzimlənyən
  - səlis
10. Pərçim birləşməsi nəyə deyilir?
- hissədə açılmış yuvaya pərçim çubuğuyla alınan birləşməyə
  - hissədə açılmış yuvaya bolt və qayka keçirməklə birləşməyə
  - hissədə açılmış yuvaya sancaq keçirməklə birləşməyə
  - hissəni qaynaqla birləşdirməyə
  - hissədə açılmış yuvaya vint keçirməklə birləşməyə
11. Dəqiqləşdirilmiş hesablanması nədir?
- son hesablanması
  - uyğun hesablanması
  - dözümlülüyə görə hesablanması
  - layihə hesablanması
  - həndəsi hesablanması
12. Sancaq nəyə deyilir?
- hər iki ucunda yiv olan slindrik çubuğa
  - bir ucunda yiv o biri ucunda başlığı olan slindrik milə
  - daxilində yivi olan slindrik qaykaya
  - konusvari boltlara
  - bir ucunda yiv o biri ucunda pərçim başlığı olan slindrik milə
13. Qaynaq tikişinin neçə növü var?
- 14
  - 8
  - 12
  - 6
  - 2
14. Diyirlənmə yastıqlarının tətbiqi mümkün olmayan halda hansı yastıqdan istifadə olunur:
- sürüşmə yastıqları
  - diyirlənmə yastıqları
  - hava yastıqları
  - plastik yastıqlar
  - çapraz yastıqlar
15. Statikanın 1ci aksiomu hansı düsturla ifadə olunur?
- $P_1+P_2=P_3$
  - $P_1+P_2=1$
  - $P_2-P_1=0$
  - $P_1=-P_2$
  - $P_1-P_2=P_3$
16. Hansı birləşmənin mənfi temperatur şəraitində kövrəkliyi artır:
- yapışqan
  - pərçim
  - qaynaq

- bolt
  - sancaq
17. Dəzgahlarda ölçü cihazlarında hərəkət vintlərində istifadə olunan qüvvələr hansıdır?
- sxematiq
  - kinematik
  - dinamiki
  - parametrik
  - statik
18. Hansı birləşmədə keyfiyyətə nəzarət emək asan olur:
- bolt
  - qaynaq
  - pərçim
  - yapışqan
  - elektromexaniki
19. Hərəkətin ötürülməsi üçün hansı zəncirdən istifadə olunur?
- endirici
  - yük
  - dartılma
  - qaldırıcı
  - intiqal
20. Bunlardan biri sürüşmə yastıqlarının üstün cəhətidir?
- radial istiqamətdə ölçüsünün kiçik olması
  - yağlanması müntəzəm nəzarət etməyin lazım olması
  - hazırlanmasına əlvan metalların işlədilməsi
  - oxboyu ölçüsünün böyük olması
  - yastıq və sapfanın qeyri müntəzəm yeyilməsi
21. Gərginliklər tsiklinin ən böyük və ən kiçik qiymətlərinin cəbri cəminin yarısına nə deyilir?
- gərginliklər tsiklinin maksimum qiyməti
  - gərginliklər tsiklinin aşağı qiyməti
  - gərginliklər tsiklinin yuxarı qiyməti
  - gərginliklər tsiklinin orta qiyməti
  - gərginliklər tsiklinin minimum qiyməti
22. Yatıq başlıqlı birləşmə hansına aid edilir?
- pərçim birləşməsinə
  - qaynaq birləşməsinə
  - yapışqan birləşməsinə
  - yiv birləşməsinə
  - bolt qayka birləşməsinə
23. Dayaq yivinin şərti işarəsi hansı hərflə işarə olunur?
- L ilə
  - E ilə
  - Tr ilə
  - S ilə
  - Z ilə
24. Konstruksiyasına görə intiqal zəncirləri neçə növ olur?
- 2
  - 3
  - 4
  - 5

- 6

25. Materialın xarici qüvvələrin təsirindən dağılmışına müqavimət göstərmə qabiliyyətinə nə deyilir?

- yumşaqlıq
- möhkəmlik
- gərginlik
- amplituda
- etibarlılıq

26. Hans ötürmədə qurğunun hərəkətini saxlamadan ötürmə ədədi tənzimlənə bilir?

- dişli çarx
- sonsuz vint
- dirsəkli val
- friksion
- zəncir

27. Quraşıq sonsuz vint çarxları əlvan materiallara qənaət məqsədilə mərkəz hissəsi nədən hazırlanır?

- aluminium və ya poladdan
- mis və ya poladdan
- polad və ya gümüşdən
- çuqun və ya gümüşdən
- çuqun və ya poladdan

28. Kəsici alətin çıxmazı üçün ox val üzərində açılan hissə necə adlanır?

- şip
- hantel
- burt
- nov
- sapfa

29. Xüsusi halda ötürmə ədədi $u=300$ olan ötürmə hansıdır?

- qayış ötürməsi
- zəncir ötürməsi
- dişli çarx ötürməsi
- friksion ötürmə
- sonsuz vint ötürməsi

30. Bunlardan biri zəncir ötürməsinin üstün cəhətidir?

- ötürmə böyük qulluq tələb edir
- ötürmə səslə işləyir
- zəncirlərin hazırlanması baha başa gəlir
- yüksək f.i.ə-nın olması
- zəncir oynaqlarının yeyilməsi onun uzanmasına səbəb olur

31. Qayış ötürməsinin mənfi cəhətlərindəndir?

- hərəkəti uzaq məsafəyə ötürmək olur
- ötürmənin konstruksiyası sadədir
- qayış mexanizmləri böyük yüklənmələrdən qoruyur
- qayış işlədikdə onun səthində müəyyən elektrik yükü yığılır
- ötürmə səlis və səssiz işləyir

32. Konus düymə yivi hansına aiddir?

- qaynaq birləşmələrinə
- hərəkət yivlərinə
- pərçim birləşmələrinə
- bağlama yivlərinə
- yük yivlərinə

33. Səthin, yivin çıxışı və haşiyəsi daxil olmaqla açılmış yiv hissəsinə nə deyilir?

- yivin hündürlüyü
- yivin uzunluğu
- yivin addımı
- yivin gedişi
- yivin dolağı

34. Enerjini ötürən val və onun üzərində bağlanmış hissələr neçə adlanır?

- diyirlənən
- aparılan
- aparan
- fırlanan
- sürüşən

35. Hansı birləşmədə mürəkkəb birləşmələr texnoloji cəhətdən ucuz başa gəlir?

- qaynaq
- pərçim
- bolt
- sancaq
- vint

36. Hansı işgillər burucu momenti ötürməklə yanaşı, hissənin valın oxu istiqamətində hərəkətini təmin edir?

- adı
- istiqamətverici
- sadə
- mürəkkəb
- hərəkətverici

37. Bir istiqamətdə qüvvə təsir edən birləşmələrdə hərəkətin ötürülməsi üçün hansı yividən istifadə olunur?

- boru yivi
- düymə yivi
- metrik yiv
- simmetrik yiv
- dayaq yivi

38. Bilavasitə toxunma ilə olan sürtünmə ötürməsi hansıdır?

- qayış ötürməsi
- friksion ötürməsi
- dişli çarx ötürməsi
- sonsuz vint ötürməsi
- zəncir ötürməsi

39. Kiçik sürətlərdə hansı dişli çarxlardan istifadə olunur?

- çəp dişli konusvari
- evolvent dişli konusvari
- qoşa çəp dişli konusvari
- düz dişli konusvari
- dişli konusvari

40. Bunlardan hansı qayış ötürməsinin mənfi cəhətlərindəndir?

- qayış mexanizmləri böyük yüklənmələrdən qoruyur
- ötürmənin konstruksiyası sadədir
- ötürmə ədədinin sabit olmaması
- hərəkəti uzaq məsafəyə ötürmək olur
- ötürmə səlis və səssiz işləyir

41. Hansı birləşmədə mürəkkəb birləşmələr texnoloji cəhətdən ucuz başa gəlir?

- qaynaq
- pərcim
- bolt
- sancaq
- vint

42. N hərfi bunlardan hansının işarəsidir?

- valın radiusu
- valın diametrik
- valın bucaq sürəti
- valın dəqiqədə dövrlərinin sayı
- valın sürəti

43. Bunlardan hansı sürüşmə yastıqlarının mənfi cəhətidir?

- hazırlanmasına əlvan metalların işlədilməsi
- radial istiqamətdə ölçüsünün kiçik olması
- suda və korroziyaedici mühitlərdə işləməsi
- böyük sürətlərdə işləyə bilməsi
- dinamik və zərbəli yüksəkləri qəbul edə bilməsi

44. Əgər sıxılan çubuğu eninə qüvvə ilə azacıq əysək və sonra bu qüvvəni kənar etdikdə çubuq əyilməsində davam edərsə hansı müvazinətdə olar?

- dayanıqsız müvazinətdə
- dayanıqlı müvazinətdə
- gərginlikli müvazinətdə
- gərginiksiz müvazinətdə
- fərqsiz müvazinətdə

45. Əgər sıxilan çubuğu eninə qüvvə ilə əysək və sonra bu qüvvəni kənar etdikdə çubuq əyilmiş vəziyyətdə qalarsa hansı müvazinətdə olar?

- normal müvazinətdə
- fərqli müvazinətdə
- dayanıqlı müvazinətdə
- dayanıqsız müvazinətdə
- fərqsiz müvazinətdə

46. Pərçim necə birləşmədir?

- boltla birləşən
- ayrılan
- yivləri olan
- yapışqan
- ayrılmayan

47. Valların uclarını və ya vallar üzərində yerləşdirilən hissələri bir-birinə birləşdirməklə burucu momenti ötürən mexanizmlərə

- mufta
- val
- ox
- val və ox
- kardan valı

48. Yivin addımı nəyə deyilir?

- hissənin xaricində açılmış yivə
- hissənin daxilində açılmış yivə
- eyni adlı iki qonşu tərəfləri arasındaki məsafəyə

- yivin sarğısının hündürlüğünə
  - eyni adlı üç qonşutərəfi arasındaki məsafəyə
49. Başlangıç çevre üzrə ölçülər iki qonşu dişin eyni adlı profilləri arasındaki məsafəyə nə deyilir?
- ilişmənin radiusu
  - ilişmənin modulu
  - ilişmənin çevrəsi
  - ilişmənin addımı
  - ilişmənin diametri
50. Bilavasitə toxunma ilə olan ilişmə ötürməsini göstərin:
- dişli çarx ötürməsi
  - zəncir ötürməsi
  - qayış ötürməsi
  - friksion ötürməsi
  - sərt ötürmə
51. Kəsilmiş qayışlar bunlardan hansına aid edilir?
- gön qayışlara
  - qat-qat bükülmüş qayışlara
  - rezinləşdirilmiş qayışlara
  - pambıq-kətan qayışlara
  - yun qayışlara
52. Diyirlənmə yastıqlarının üstün cəhətlərindəndir?
- xarici diametri böyük alınır
  - işə salma momenti sürüşmə yastığına nisbətən 10...20 dəfə az olur
  - böyük yük və sürətlərdə işləmə müddətinin daha az olmasıdır
  - dinamik qüvvələri qəbul etmə imkanı azdır
  - hazırlanması baha başa gəlir
53. Bilavasitə toxunma ilə olan ilişmə ötürməsi hansıdır?
- friksion ötürməsi
  - zəncir ötürməsi
  - sonsuz vint ötürməsi
  - qayış ötürməsi
  - sərt ötürmə
54. Ayrılmayan birləşmədir?
- sancaq birləşməsi
  - vint birləşməsi
  - qaynaq birləşməsi
  - bolt birləşməsi
  - dişli çarx birləşməsi
55. Konus boru yivi hansına aiddir?
- bağlama yivlərinə
  - hərəkət yivlərinə
  - düzbucaq yivlərinə
  - dayaq yivlərinə
  - pərçim birləşmələrinə
56. Ötürmə ədədi nəyə deyilir?
- aparan valın bucaq sürətinin aparan valın bucaq sürətinə nisbətinə
  - xətti sürətin bucaq sürətinə nisbətinə
  - gedilən yolun zamana olan nisbətinə
  - sürətin zamana olan nisbətinə

- aparan valın dövrlər sayının aparan valın bucaq sürətinə nisbətinə

57. Qaynaq tikişinin neçə növü var?

- 14
- 8
- 12
- 6
- 2

58. Bunlardan biri zəncir ötürməsinin üstün cəhətidir?

- ötürmə böyük qulluq tələb edir
- ötürmə səslə işləyir
- zəncirlərin hazırlanması baha başa gəlir
- yüksək f.i.ə-nin olması
- zəncir oynaqlarının yeyilməsi onun uzanmasına səbəb olur

59. Normal temperatur şəraitində (18–20 dərəcə) yapışqanlar üçün möhkəmlik həddi 10–20 MPa, 200–250 dərəcədə bu qiymət neçə faiz azaldılmış qəbul edilir?

- 60–70 faiz
- 30–50 faiz
- 55–65 faiz
- 75–80 faiz
- 15–25 faiz

60. Şlist neçə üsulla mərkəzləşdirilir?

- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

61. Konusvari dişli çarx ötürməsində ən çox hallarda hansı bucaq altında kəsişdikdə tətbiq edilir?

- 150°
- 120°
- 90°
- 180°
- 210°

62. Ox valın yastıq oturan hissəsinə nə deyilir?

- şatun
- hantel
- növ
- boyuncuq
- sapfa

63. Elastik əlaqəli ilişmə ötürmələrinə hansı aid edilir?

- sonsuz vint ötürməsi
- qayış ötürməsi
- zəncir ötürməsi
- dişli çarx ötürməsi
- friksion ötürməsi

64. Başlığının formasına görə pərçimin neçə növü vardır?

- 6
- 5
- 4
- 7

- 8

65. Bunlardan biri diyirlənmə yastıqlarının üstün cəhətidir?

- böyük yük və sürətlərdə işləmə müddəti azdır
- hazırlanması baha başa gəlir
- xarici diametri böyük alınır
- az yağı işlədir
- dinamik qüvvələri qəbul etmə imkanı azdır

66. Gərginliklər tsiklinin ən kiçik qiymətinin ən böyük qiymətinə olan nisbətinə nə deyilir?

- tsiklin qeyri-simmetrik əmsalı
- tsiklin simmetrik əmsalı
- tsiklin normal əmsalı
- tsiklin qeyri-normal əmsalı
- tsiklin çeviklik əmsalı

67. Zəncir ötürməsində səs-küy və yeyilməni azaltmaqdən ötrü ulduzcuqların dişli hissəsi bəzən nədən hazırlanır?

- cuqundan
- plastik kütlədən
- elastik kütlədən
- kövrək materialdan
- taxtadan

68. Trapes, düzbucaq profilli yivlər hansına aiddir?

- bağlama yivlərinə
- hərəkət yivlərinə
- silindrik yivlərə
- qaynaq birləşmələrinə
- düymə yivlərinə

69. Qoşa çəp dişli çarxlardan hansı hallarda istifadə olunur:

- ağırlıq qüvvəsinin yaranmaması üçün
- radial qüvvənin yaranmaması üçün
- dinamik qüvvənin yaranmaması üçün
- ox boyu qüvvənin yaranmaması üçün
- dairəvi qüvvənin yaranmaması üçün

70. Yapışqan qatının optimal qalınlığını nə qədər götürmək məsləhətdir?

- 0,05–0,15 mm
- 0,25–0,30 mm
- 0,45–0,55 mm
- 0,65–0,75 mm
- 0,85–0,95 mm

71. Dişli çarx ötürməsinin müsbət cəhəti hansıdır?

- dinamik gücü ötürə bilməsi
- kiçik gücü ötürə bilməsi
- böyük gücü ötürə bilməsi
- mexaniki gücü ötürə bilməsi
- orta gücü ötürə bilməsi

72. Əlavə metal itkisi hansı birləşmədə olur?

- yapışqan
- qaynaq
- bolt
- sancaq

- pərçim

73. Bunlardan biri qayış ötürməsinin mənfi cəhətidir?

- ötürmə səlis və səssiz işləyir
- hərəkəti uzaq məsafəyə ötürmək olur
- qayış mexanizmləri böyük yüklənmələrdən qoruyur
- iş zamanı qayış uzanır və tarımlığı azalır
- ötürmənin konstruksiyası sadədir

74. Qoşa çəp dişli çarxlardan hansı hallarda istifadə olunur:

- ağırlıq qüvvəsinin yaranmaması üçün
- radial qüvvənin yaranmaması üçün
- dinamik qüvvənin yaranmaması üçün
- ox boyu qüvvənin yaranmaması üçün
- dairəvi qüvvənin yaranmaması üçün

75. Əlavə metal itkisi hansı birləşmədə olur?

- yapışqan
- qaynaq
- bolt
- sancaq
- pərçim

76. Sürüşmə yastıqlarında neçə iş rejimi vardır?

- 7
- 4
- 5
- 6
- 3

77. V-tipli qayışlar başqa cür necə adlanır?

- gön qayışlar
- qat-qat bükülmüş qayışlar
- pambıq-kətan qayışlar
- kəsilmiş qayışlar
- spiral şəklində bükülmüş qayışlar

78. Zəncir ötürməsində hərəkət necə vallar arasında ötürülür?

- kəsişən
- paralel
- çarpaz
- perpendikulyar
- konusvari

79. Plastik materialın kövrək material kimi dağılmasına nə deyilir?

- materialın kövrəkliyi
- materialın nazikliyi
- materialın yorğunluğu
- materialın bircinsliyi
- materialın qalınlığı

80. Texniki mexanikanın əsasları neçə hissəyə ayrıılır?

- 4
- 3
- 5
- 2
- 6

81. Profilindən asılı olaraq bağlama yivlərin neçə növü var:

- 2
- 4
- 3
- 5
- 1

82. Bolt qayka birləşməsi hansına aiddir?

- yapışqan birləşmələrinə
- hərəkət yivlərinə
- qaldırıcı mexanizmlərə
- qaynaq birləşmələrinə
- bağlama yivlərinə

83. Verilmiş iş müddətində maşın hissələrinin işgörmə qabiliyyətini sonlaya bilməsi nədən asılıdır?

- yeyilməyə davamlılığından
- əyilməyə davamlılığından
- uzanmaya davamlılığından
- burulmaya davamlılığından
- sınmaya davamlılığından

84. Əgər sıxılan çubuğu eninə qüvvə ilə əysək və sonra bu qüvvəni kənar etdikdə çubuq əyilmiş vəziyyətdə qalarsa hansı müvazinətdə olar?

- normal müvazinətdə
- fərqli müvazinətdə
- dayanıqlı müvazinətdə
- dayanıqsız müvazinətdə
- fərqsiz müvazinətdə

85. Bunlardan hansı zəncir ötürməsinin üstün cəhətidir?

- zəncirlərin hazırlanması baha başa gəlir
- ötürmə səslə işləyir
- ötürmə ədədi böyükdür
- zəncir oynaqlarının yeyilməsi onun uzanmasına səbəb olur
- ötürmə böyük qulluq tələb edir

86. Silindrik boru yivi hansına aiddir?

- qaynaq birləşmələrinə
- dayaq yivinə
- yüksək yivlərinə
- hərəkət yivlərinə
- bağlama yivlərinə

87. Eni 50...500 mm olan qayışlar hansıdır?

- rezinləşdirilmiş qayışlar
- gön qayışlar
- sərt qayışlar
- yun qayışlar
- V tipli qayışlar

88. Bunlardan hansı ancaq qaynaq birləşməsinə aiddir?

- uc–uka 1 üstüklü
- üst–üstə
- uc–uka
- uc–uka 2 üstüklü
- uc–uka 3 üstüklü

89. Zəncir ötürməsinin üstün cəhətidir?

- zəncirlərin hazırlanması baha başa gəlir
- ötürmə ədədi sabitdir
- ötürmə böyük qulluq tələb edir
- zəncir oynaqlarının yeyilməsi onun uzanmasına səbəb olur
- ötürmə səslə işləyir

90. Bunlardan hansı zəncir ötürməsinin üstün cəhətlərindəndir?

- ötürmə səslə işləyir
- zəncirlərin hazırlanması baha başa gəlir
- zəncir oynaqlarının yeyilməsi onun uzanmasına səbəb olur
- ötürmə böyük qulluq tələb edir
- hərəkəti uzaq məsafəyə ötürür

91. Pərçim birləşməsi əvəzinə qaynaq birləşməsi tətbiq edildikdə neçə faiz metala qənaət olunur:

- 40–50 %
- 20–30 %
- 30–40 %
- 10–20 %
- 50–60%

92. Kritik qüvvə hansı müvazinət halına uyğun gəlir?

- dayanıqsız müvazinət
- fərqli müvazinət
- dayanıqlı müvazinət
- fərqsiz müvazinət
- normal müvazinət

93. Ötürmə ədədi nəyə deyilir? Düzgün cavabı seçin.

- dişli çarxın dövrlər sayının diametrə olan nisbətinə
- aparan çarxın dişlərin sayının, aparılan dişli çarxın diametrinə olan nisbətinə
- dişli çarxın bucaq sürətinin dövrlər sayına nisbətinə
- aparılan çarxın dişlərinin sayının aparan çarxın dişlərinin sayına nisbətinə
- dişli çarxın dişlərinin sayının diametrə olan nisbətinə

94. Gərginliklər tsiklinin ən böyük və ən kiçik qiymətlərinin fərqiin yarısına nə deyilir?

- tsiklin amplitudu
- tsiklin dəyişməsi
- tsiklin azalması
- tsiklin artması
- tsiklin tezliyi

95. Yivin dolağı nəyə deyilir?

- ox ətrafında bir tam dövründə alınan yiv hissəsinə
- eyni adlı iki qonşu tərəfləri arasındakı iməsafəyə
- slindrik səthdə açılmış yivə
- konusvari səthdə açılmış yivə
- ox ətrafında iki tam dövründə alınan yiv hissəsinə

96. Müəyyən qüvvə ilə bir birinə sıxılmış iki diyircəkdən ibarət olan və onların toxunma səthində yaranan sürtünmə qüvvəsi vasitəsi ilə yaranan ötürmə hansıdır?

- qayış ötürməsi
- friksion ötürmə
- zəncir ötürməsi
- dişli çaxr ötürməsi
- sonsuz vint ötürməsi

97. Açıq ötürmələrdə dişli çarxlar necə yeyilmə nəticəsində sıradan çıxır?

- adi yeyilmə
- yerli yeyilmə
- abraziv yeyilmə
- dərin yeyilmə
- mexaniki yeyilmə

98. N hərfi bunlardan hansının işarəsidir?

- valın radiusu
- valın diametrik
- valın bucaq sürəti
- valın dəqiqədə dövrlərin sayı
- valın sürəti

99. Doğru cavabı seçin. Öturmə ədədi nəyə deyilir?

- dişlərin sayının diametrə olan nisbətinə
- aparılan hissənin diametrinin aparan hissənin diametrinə nisbətinə
- diametrin bucaq sürətinə nisbətinə
- dövrlər sayının bucaq sürətinə nisbətinə
- aparılan hissənin diametrinin aparan hissənin dövrlər sayına nisbətinə

100. Sonsuz vint ötürməsində xüsusi hallarda öturmə ədədi nə qədər olur?

- 300
- 500
- 600
- 700
- 800

101. Qüvvənin təsirində çubuğun en kəsiyində yaranan gərginlik necə adlanır?

- kritik gərginlik
- yüksək gərginlik
- aşağı gərginlik
- orta gərginlik
- normal gərginlik

102. Sürtünmə ilə öturmə nəyə deyilir?

- dirsəkli valın mühərrik daxilində hərəkətinə
- dişli çarxların toxunaraq hərəkətinə
- təkərin maşın üzərində hərəkətinə
- bilavasitə toxunma ilə və elastik əlaqəli
- porşenin slindr daxilində hərəkətinə

103. Qayış ötürməsində hərəkət hansı qüvvə hesabına yaranır?

- ağırlıq
- diyirlənmə
- sürtünmə
- sürüşmə
- dinamik

104. Hansı birləşmədə öz–özünə tormozlanma olduğundan sıxmanı istənilən vəziyyətdə saxlamaq mümkündür?

- friksion
- qaynaq
- pərcim
- yapışqan
- yiv

105. Sonsuz vint ötürməsi neçə hissədən ibarətdir?

- 5
- 3
- 4
- 2
- 6

106. Üzərində ancaq fırlanan hissələri saxlamaq üçün istifadə olunan hissələrə nə deyilir?

- porşen
- val
- təkər
- dirsəkli val
- ox

107. Dişlərin profilindən aslı olaraq sılistlər neçə cür olur?

- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

108. Biri yivli birləşmədir:

- sancaq birləşməsi
- qaynaq birləşməsi
- pərçim birləşməsi
- lehim birləşməsi
- çiv birləşməsi

109. Bandajlanmış konstruksiya bunlardan hansına aiddir?

- bütöv sonsuz vint çarxlarına
- quraşıq sonsuz vint çarxlarına
- slindrik dişli çarxlara
- əyri dişli çarxlara
- düz dişli çarxlara

110. Sonsuz vint çarxları konstruksiyalarına görə hansı növlərə ayrıılır?

- bütöv olmayan və quraşıq
- yarımcıq və quraşıq
- quraşıq və qeyri quraşıq
- bütöv olmayan və qeyri quraşıq
- bütöv və quraşıq

111. Bunlardan hansı qayış ötürməsinin üstün cəhətidir?

- iş zamanı qayış uzanır və tarımlığı azalır
- dişli çarx ötürməsinə nisbətən qabarit ölçülərinin daha böyük olur
- hərəkəti müxtəlif vəziyyətdə yerləşmiş vallar arasında ötürmək olur
- val və yastıqlara böyük qüvvə düşür
- ötürmə ədədinin sabit olmaması

112. Möhkəm, möhkəm kip və kip tikişlər hansına aid edilir?

- yiv birləşmələrinə
- qaynaq tikişlərinə
- yapışqan birləşmələrinə
- pərçim tikişlərinə
- söküldə bilən birləşmələrə

113. Nöqtə hərəkətinin verilmə üsulları neçə yerə ayrıılır?

- 7
- 3
- 5
- 2
- 6

114. Metrik yivin şərti işarəsi hansıdır?

- F hərfi
- S hərfi
- L hərfi
- Y hərfi
- M hərfi

115. Slindrik çəp dişli çarx ötürməsinin mənfi cəhəti nədir?

- ilişmənin ötürmə ədədinin sabit olması
- ilişmədə radial qüvvə yaranması
- ilişmənin zərbəli və səsli olması
- ilişmədə oxboyu qüvvənin yaranması
- ilişmənin ötürmə ədədinin sabit olmaması

116. Maşın hissələrinin normal işinin təmin olunmasında nəyin düzgün seçilməsi lazımdır?

- əriməyə davamlılıq
- istiliyə davamlılıq
- buraxmaya davamlılıq
- sınmaya davamlılıq
- sıxılmaya davamlılıq

117. Tıxac tipli birləşmə hansına aiddir?

- sökülebilən birləşməyə
- pərcim birləşməsinə
- yapışqan birləşməsinə
- yiv birləşməsinə
- qaynaq birləşməsinə

118. Zəncir ötürməsində səs–küy və yeyilməni azaltmaqdən ötrü ulduzcuqların dişli hissəsi bəzən nədən hazırlanır?

- çuqundan
- plastik kütlədən
- elastik kütlədən
- kövrək materialdan
- taxtadan

119. Eni 20...300 mm olan qayışlar hansıdır?

- gön qayışlar
- rezinləşdirilmiş qayışlar
- yun qayışlar
- yumşaq qayışlar
- pambıq–kətan qayışlar

120. Enerjini qəbul edən val və hissələr necə adlanır?

- heçbiri
- aparan
- dirsəkli kardan
- qazpaylayıcı
- aparılan

121. B-tipli qayışlar başqa cür necə adlanır?

- gön qayışlar
- spiral şəklində bükülmüş qayışlar
- kəsilmiş qayışlar
- qat-qat bükülmüş qayışlar
- pambıq-kətan qayışlara

122. Konus boru yivinin konusluğu hansı nisbətdədir?

- 1:12
- 1:8
- 1:16
- 1:4
- 1:6

123. Metrik yivin şərti işaretisi hansıdır?

- F hərfi
- S hərfi
- L hərfi
- Y hərfi
- M hərfi

124. Yivin addımı nəyə deyilir?

- hissənin xaricində açılmış yivə
- hissənin daxilində açılmış yivə
- eyni adlı iki qonşu tərəfləri arasındaki məsafəyə
- yivin sərgisinin hündürlüyünə
- eyni adlı üç qonşutərəfi arasındaki məsafəyə

125. Qaynaq necə birləşmədir?

- sökülə bilməyən
- sökülə bilən
- yivli birləşmə
- sancaq birləşməsi
- bolt birləşməsi

126. Dinamik yüklərə həssas olan birləşmə hansıdır?

- bolt
- pərçim
- qaynaq
- sancaq
- vint

127. Kiçik sürətli ötürmələrdə dişli çarxlar hansı metaldan hazırlanır?

- alüminium
- mis
- polad
- çuqun
- bronza

128. Zəncir ötürməsində necə gücləri ötmək üçün istifadə olunur?

- kiçik və orta
- böyük
- dinamik
- zərbəli və səsli
- standart

129. Yastıqlar işlək səthlərində sürtünmənin növünə görə neçə qrupa bölünür?

- 5
- 3
- 4
- 2
- 6

130. Xarici qüvvə təsirindən baş verəcək deformasiyaya müqavimət göstərən qabiliyyətə nə deyilir?

- normallıq
- sərtlik
- anormallıq
- sərbəstlik
- kövrəklik

131. Böyük ox boyu və kiçik radial qüvvəni qəbul edən yastıqlar necə adlanır?

- radial
- radial dayaq
- dayaq
- dayaq radial
- sürüşmə

132. F.i.ə nə deməkdir?

- faydalı işgörmə qabiliyyəti
- faydasız iş əmsalı
- fəal işgörmə əmsalı
- faydalı iş əmsalı
- faydasız işgörmə qabiliyyəti

133. Bunlardan biri qayış ötürməsinin üstün cəhətidir:

- ötürmənin konstruksiyası sadədir
- val və yastıqlara böyük qüvvə düşür
- ötürmə ədədinin sabit olmaması
- iş zamanı qayış uzanır və tarımlığı azalır
- dişli çarx ötürməsinə nisbətən qabarit ölçüləri böyükdür

134. Bolt nəyə deyilir?

- bir ucunda yiv, o biri ucu başlıqlı milə
- hər iki ucunda yiv olan slindrik milə
- daxili səthində yiv olan slindrik milə
- metal və ya taxtanı birləşdirən vintə
- daxili səthində yiv olan qaykaya

135. Hərəkəti ötürmək üçün istifadə olunan yiv birləşmələri hansılardır?

- bolt və qayka yivləri
- bağlama yivləri
- sancaq yivləri
- hərəkət yivləri
- vint yivləri

136. Dayaq yivinin profili hansı formadadır?

- kub
- üçbucaq
- dairə
- kvadrat
- trapes

137. Sürtünmə ilə ötürmə nəyə deyilir?
- dirsəkli valın mühərrik daxilində hərəkətinə
  - dişli çarxların toxunaraq hərəkətinə
  - təkərin maşın üzərində hərəkətinə
  - bilavasitə toxunma ilə və elastik əlaqəli
  - porşenin slindr daxilində hərəkətinə
138. Bunlardan hansı zəncir ötürməsinin üstün cəhətlərindən biridir?
- ötürmə böyük qulluq tələb edir
  - itigedişli ötürmədə sürəti 25...30 m/san artırıla bilər
  - zəncirlərin hazırlanması baha başa gəlir
  - ötürmə səslə işləyir
  - zəncir oynaqlarının yeyilməsi onun uzanmasına səbəb olur
139. Diyirlənmə yastıqlarının diyirlənmə cisminin həndəsi formasna görə neçə növü var?
- 3
  - 2
  - 4
  - 5
  - 6
140. Hansı dişli çarxlarda ötürmə səlist və səssiz olur?
- düz dişli
  - çəp və əyrixətli
  - düzbucaqlı dişli
  - üçbucaqlı dişli
  - trapesvari dişli
141. Təyinatına görə prizmatik işgillər neçə qrupa bölünür?
- 4
  - 3
  - 2
  - 5
  - 6
142. Sonsuz vint çarxlarının dişləri adətən hansı şəkildə hazırlanır?
- düzbucaq şəklində
  - qövs şəklində
  - trapesiya şəklində
  - ellips şəkildə
  - üçbucaq şəklində
143. Variatorlar nədir?
- ötürmə ədədi tənzimlənməyən friksion ötürmələri
  - ötürmə ədədi tənzimlənən friksion ötürmələri
  - ötürmə ədədi sabit dişli çarx ötürmələri
  - ötürmə ədədi tənzimlənən sonsuz vint ötürmələri
  - ötürmə ədədi dəyişən dişli çarx ötürmələri
144. Bunlardan hansı sürüşmə yastıqlarının üstün cəhətidir?
- suda və korroziyaedici mühitlərdə işləməsi
  - oxboyu ölçüsünün böyük olması
  - yastıq və sapfanın qeyri müntəzəm yeyilməsi
  - hazırlanmasında əlvan metalların işlədilməsi
  - yağlanması müntəzəm nəzarət etməyin lazımlığı

145. Bunlardan hansı zəncir ötürməsinin üstün cəhətlərindən biridir?
- ötürmə böyük qulluq tələb edir
  - itigedişli ötürmədə sürəti 25...30 m/san artırıla bilər
  - zəncirlərin hazırlanması baha başa gəlir
  - ötürmə səslə işləyir
  - zəncir oynaqlarının yeyilməsi onun uzanmasına səbəb olur
146. İlişmə ilə ötürmə nəyə deyilir?
- sıxılma və elastik əlaqəli
  - toxunma və elastik əlaqəli
  - ilişmə və elastik əlaqəli
  - porşenin dirsəkli valla birlikdə hərəkətinə
  - təkərin oxla birlikdə hərəkətinə
147. Yivin çıxışı ilə onun tam çatmayan hissəsi necə adlanır?
- yivin dolağı
  - yivin tam kəsilən hissəsi
  - yivin tam kəsilməyən hissəsi
  - yivin gedisi
  - yivin tam uzunluğu
148. Sonsuz vint ötürməsində hərəkət necə ötürülür?
- sonsuz vintdən çarxa
  - çarxdan sonsuz vintə
  - kiçik sonsuz vintdən böyüyə
  - böyük sonsuz vintdən kiçiyə
  - sonsuz vintdən qasnağa
149. Fırlanan ox və valların dayaqlarına nə deyilir?
- çarx qolu
  - sapfa
  - ciyincik
  - hantel
  - yastıq
150. Hansı birləşmədə böyük oxboyu qüvvə yaratmaq mümkün olur:
- dişli çarx
  - qaynaq
  - pərçim
  - yiv
  - sonsuz vint
151. M hərfi bunlardan hansının şərti işarəsidir?
- metrik yiv
  - düymə yivi
  - konusvari yiv
  - dayaq yivi
  - silindrik boru yivi
152. Ox və valların möhkəmliyə hesablanması neçə mərhələyə ayrıılır?
- 6
  - 3
  - 4
  - 2
  - 7

153. Dişli çarx ötürməsinin böyük güc ötürməsi nə qədərdir?

- 20000 kvt
- 50000 kvt
- 30000 kvt
- 15000 kvt
- 10000 kvt

154. Bunlardan hansı zəncir ötürməsinin mənfi cəhətlərindəndir?

- itigedişli ötürmələrdə zəncir ötürməsinin sürəti 25...30 m/san-dək artırıla bilər
- ötürmə böyük qulluq tələb edir
- ötürmə ədədi böyükdür
- ötürmənin nisbətən vallara və onların dayaqlarına təsir edən qüvvə azdır
- hərəkəti uzaq məsafəyə ötürür

155. Oxları kəsişən vallar arasında hərəkət hansı dişli çarxlar vasitəsilə ötürülür?

- slindrik
- konusvari
- sonsuz vint
- slindrik çəp dişli çarxlarla
- slindrik düz dişli çarxlarla

156. Vint birləşməsi hansına aiddir?

- yük yivlərinə
- bağlama yivlərinə
- pərcim birləşmələrinə
- hərəkət yivlərinə
- qaynaq birləşmələrinə

157. Düymə yivi hansına aiddir?

- hərəkət yivlərinə
- bağlama yivlərinə
- qaynaq birləşmələrinə
- yapışqan birləşmələrinə
- yük yivlərinə

158. Dişlərin profilindən aslı olaraq sılistlər necə cür olur?

- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

159. Kəsilmiş qayışlar bunlardan hansına aid edilir?

- gön qayışlara
- qat-qat bükülmüş qayışlara
- rezinləşdirilmiş qayışlara
- pambıq-kətan qayışlara
- yun qayışlara

160. Diyirlənmə cisminin yerləşdiyi cərgələrin sayına görə hansı növləri var?

- 2 və 3 cərgəli
- 1 və 2 cərgəli
- 3 və 4 cərgəli
- 4 və 5 cərgəli
- 5 və 6 cərgəli

161. Öturmə nəyə deyilir?
- dişli çarxın dişlərinin sayına
  - val üzərində porşeninhərəkətinə
  - təkərin boltla bağlanmasından istifadə olunan vasitələrə
  - mühərrikin yağıının dəyişdirilməsində istifadə olunan vasitələrə
  - mexaniki enerjini müəyyən məsafəyə ötürən vasitələrə
162. G hərfi bunlardan hansının şərti işarəsidir?
- konus düymə yivi
  - metrik yiv
  - silindrik boru yivi
  - trapesvari yiv
  - dayaq yivi
163. Qayış öturməsinin üstün cəhətidir:
- öturmə ədədinin sabit olmaması
  - öturmə səlis və səssiz işləyir
  - iş zamanı qayış uzanır və tarımlığı azalır
  - val və yastıqlara böyük qüvvə düşür
  - qayış işlədikdə onun səthində müəyyən elektrik yükü yığılır
164. Üzərində ancaq fırlanan hissələri saxlamaq üçün istifadə olunan hissələrə nə deyilir?
- porşen
  - val
  - təkər
  - dirsəkli val
  - ox
165. Qayış öturməsinin mənfi cəhətidir?
- dişli çarx öturməsinə nisbətən qabarit ölçüləri böyündür
  - hərəkəti uzaq məsafəyə öturmək olur
  - öturmə səlis və səssiz işləyir
  - qayış mexanizmləri böyük yüklənmələrdən qoruyur
  - öturmənin konstruksiyası sadədir
166. Birqat gön qayışın qalınlığı nə qədər olur?
- 3...5,5 mm
  - 7...8,5 mm
  - 12...13,5 mm
  - 17,5...20 mm
  - 22...25,5 mm
167. Sancaq qayka birləşməsi hansına aiddir?
- hərəkət yivlərinə
  - pərçim birləşmələrinə
  - qaynaq birləşmələrinə
  - bağlama yivlərinə
  - qaldırıcı mexanizmlərə
168. Yastı konturun silindrik səth üzrə vintvari hərəkəti zamanı alınan səthə nə deyilir?
- silindr
  - müstəvi
  - yiv
  - konus
  - prizma

169. Qasnaq, dişli çarx, mufta və s. fırlanan maşın hissələrini ox və val üzərinə nə vasitəsilə birləşdirirlər?
- sancaq və qayka
  - bolt və qayka
  - pərçim və başlığı
  - işgil və şlis
  - qaynaq
170. Trapesvari yivin şərti işarəsi necə göstərilir?
- Tr ilə
  - Ts ilə
  - Tre ilə
  - Tp ilə
  - C ilə
171. İşgillərin məlum olan konstruksiyalarını neçə qrupa bölmək olar?
- 3
  - 2
  - 4
  - 5
  - 6
172. Bimetallik konstruksiya bunalardan hansına aiddir?
- əyri dişli çarxlara
  - slindrik dişli çarxlara
  - quraşıq sonsuz vint çarxlarına
  - dişli çarxlara
  - çəp dişli çarxlara
173. Elastik əlaqəli sürtünmə ötürməsi hansıdır?
- sonsuz vint ötürməsi
  - zəncir ötürməsi
  - dişli çarx ötürməsi
  - qayış ötürməsi
  - friksion ötürməsi
174. Aparan və aparılan ulduzcuqlar hansı ötürməyə aiddir?
- sonsuz vint ötürməsi
  - qayış ötürməsi
  - zəncir ötürməsi
  - friksion ötürməsi
  - vint ötürməsi
175. Diyirlənmə yastıqlarının üstün cəhətidir?
- böyük yük və sürətlərdə işləmə müddəti azdır
  - sürtünmədəki güc itkisi az olur
  - xarici diametri böyük alındır
  - dinamik qüvvələri qəbul etmə imkanı azdır
  - hazırlanması baha başa gəlir
176. Sancaq qayka birləşməsi hansına aiddir?
- hərəkət yivlərinə
  - pərçim birləşmələrinə
  - qaynaq birləşmələrinə
  - bağlama yivlərinə
  - qaldırıcı mexanizmlərə

177. Başlığının formasına görə pərçimin neçə növü vardır?

- 6
- 5
- 4
- 7
- 8

178. Bunlardan hansı diyirlənmə yastıqlarının üstün cəhətidir? Doğru cavabı göstərin:

- ucuz materialdan hazırlanır
- dinamik qüvvələri qəbul etmə imkanı azdır
- böyük yük və sürətlərdə işləmə müddəti azdır
- hazırlanması baha başa gəlir
- xarici diametri böyük alınır

179. Trapesvari yivin diametri hansı aralıqda dəyişə bilər?

- 12–880 mm
- 7–660 mm
- 8–640 mm
- 20–670 mm
- 14–680 mm

180. M hərfi bunlardan hansının şərti işarəsidir?

- metrik yiv
- düymə yivi
- konusvari yiv
- dayaq yivi
- silindrik boru yivi

181. Hərəkətin ötürülməsi üçün hansı zəncirdən istifadə olunur?

- endirici
- yük
- dartılma
- qaldırıcı
- intiqal

182. Sökülebilən birləşmələrdən ən geniş yayılan hansı birləşmədir?

- kimyəvi birləşmələr
- qaynaq birləşmələri
- pərçim birləşmələri
- yapışqan birləşmələri
- yiv birləşmələri

183. Düymə yivi təpə bucağı neçə dərəcə olan üçbucaq profilinə malikdir?

- 60 dərəcə
- 55 dərəcə
- 45 dərəcə
- 30 dərəcə
- 90 dərəcə

184. Qaynaq birləşməsi nəyə deyilir?

- Plastik hissələri ərimə temperaturuna qədər qızdırılıb birləşməsinə
- Pərçim başlığı ilə əzilib birləşməsinə
- Bolt və qayka ilə birləşməsinə
- Sancaq və qayka ilə birləşməsinə
- Metal hissələri ərimə temperaturuna qədər qızdırılıb birləşməsinə

185. Sürüşmə yastıqlarının diyirlənmə yastıqlarına nisbətən hansı üstünlüyü vardır?
- böyük sürətlərdə işləyə bilməsi
  - kiçik sürətlərdə işləyə bilməsi
  - yastıq və sapfanın qeyri-müntəzəm yeyilməsi
  - hazırlanmasına əlvan metalların işlədilməsi
  - orta sürətlərdə işləyə bilməsi
186. Metrik yivin profili hansı formadadır?
- çevrə formasında
  - bərabəryanlı trapesiya formasında
  - kvadrat formasında
  - düzbucaqlı paraleliped formasında
  - bərabəryanlı üçbucaq formasında
187. Hansı işgillər ancaq burucu momenti ötürmək üçün istifadə olunur?
- qaykaşəkilli işgillər
  - mürəkkəb işgillər
  - boltşəkilli işgillər
  - adi işgillər
  - qasnaq şəkilli işgillər
188. Trapesvari yivin şərti işarəsi necə göstərilir?
- Tr ilə
  - Ts ilə
  - Tre ilə
  - Tp ilə
  - C ilə
189. Hans ötürmədə qurğunun hərəkətini saxlamadan ötürmə ədədi tənzimlənə bilir?
- dişli çarx
  - sonsuz vint
  - dirsəkli val
  - friksion
  - zəncir
190. Bunlardan hansı qayış ötürməsinin üstün cəhətlərindən biridir?
- ötürmə ədədinin sabit olmaması
  - val və yastıqlara böyük qüvvə düşür
  - qayış işlədikdə onun səthində müəyyən elektrik yükü yığılır
  - iş zamanı qayış uzanır və tarımlığı azalır
  - qayış mexanizmləri böyük yüklənmələrdən qoruyur
191. Zəncir ötürməsinin üstün cəhətlərindəndir?
- ötürmə böyük qulluq tələb edir
  - ötürmənin vallarına təsir edən qüvvə azdır
  - ötürmə səslə işləyir
  - zəncir oynaqlarının yeyilməsi onun uzanmasına səbəb olur
  - zəncirlərin hazırlanması baha başa gəlir
192. Bunlardan hansı zəncir ötürməsinin üstün cəhətidir?
- zəncirlərin hazırlanması baha başa gəlir
  - ötürmə səslə işləyir
  - ötürmə ədədi böyükdür
  - zəncir oynaqlarının yeyilməsi onun uzanmasına səbəb olur
  - ötürmə böyük qulluq tələb edir

193. Sonsuz vint öturməsində hərəkət necə vallar arasında ötürülür?

- düz bucaq formalı
- kəsişən
- paralel
- perpendikulyar
- çarpzalaşan

194. Hissələri bir-biri ilə birləşdirmək üçün istifadə olunan yiv birləşmələri hansılardır?

- hərəkət yivləri
- bağlama yivləri
- domkrat yivləri
- yük yivləri
- pərçim yivləri

195. Qaynaq tikişinin mənfi temperaturda kövrəkliyi necə dəyişir?

- azalır
- artır
- dəyişmir
- həm artır həm azalır
- müəyyən temperaturdan sonra azalır

196. İntiqal zəncirləri konstruksiyasına görə neçə növə ayrıılır?

- 3
- 2
- 4
- 5
- 6

197. Bərklikdən asılı olaraq dişli çarxları hazırlamaq üçün materiallar neçə qrupa bölünür?

- 6
- 3
- 4
- 5
- 2

198. Sonsuz vint öturməsində hərəkət necə vallar arasında ötürülür?

- düz bucaq formalı
- kəsişən
- paralel
- perpendikulyar
- çarpzalaşan

199. Pərçim birləşməsi nəyə deyilir?

- hissədə açılmış yuvaya pərçim çubuğuyla alınan birləşməyə
- hissədə açılmış yuvaya bolt və qayka keçirməklə birləşməyə
- hissədə açılmış yuvaya sancaq keçirməklə birləşməyə
- hissəni qaynaqla birləşdirməyə
- hissədə açılmış yuvaya vint keçirməklə birləşməyə

200. Bunlardan hansı zəncir öturməsinin mənfi cəhətidir?

- hərəkəti uzaq məsafəyə ötürür
- öturmə ədədi böyükdür
- zəncir oynaqlarının yeyilməsi onun uzanmasına səbəb olur
- öturmənin nisbətən vallara və onların dayaqlarına təsir edən qüvvə azdır
- itigedişli öturmələrdə zəncir öturməsinin sürəti 25. .30 m/san-dək artırıla bilər

